

Associació d'Estudiants Progressistes

Documents

Resum de les jornades de la UPEC 2008

Publicat el dijous 17 de juliol de 2008

Resum:

Aquest juliol, la Facultat de Geografia i Història de la UB ha estat de nou escenari de la UPEC (Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya), en la seva quarta edició. Les jornades han tingut lloc entre el 7 i l'11 de juliol i pretenien ser un espai de trobada de les diverses sensibilitats progressistes, on responsables polítics, representants socials, experts acadèmics i del món de la cultura, comparteixin experiències, coneixements i reflexions.

Eix ideològic: més enllà de la gestió, proposta d'esquerres

Partits polítics i organitzacions socials, el diàleg inexistent

El dimarts 8 al matí es va desenvolupar a la Facultat de Geografia i Història de la UB el primer eix dels quatre que tractarà la UPEC 2008: Eix ideològic: més enllà de la gestió, proposta d'esquerres. Després d'una breu intervenció del moderador, *Robert Fishman*, Professor de sociologia de la Universitat de Notre Dame EEUU i professor visitant de ciències polítiques a la UPF, es va obrir la primera sessió per títol Partits polítics i organitzacions socials, el diàleg inexistent.

En *Tono Albareda*, President de Cooperació, va iniciar el torn de les intervencions parlant dels objectius dels partits polítics: governar amb el mínim de pactes possibles, presentar un programa fort, demostrar èxits i a la vegada amagar les possibles debilitats. També va comentar que "caldría fer auditories socials i polítiques a les Organitzacions No Governamentals per saber si compleixen amb les seves funcions".

Tot seguit, la *Mònica Sabata*, Directora de l'Institut Linguapax d'Unescocat i Presidenta de la FOCIR (Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes), va recalcar que avui en dia el diàleg entre els partits polítics i les associacions és més necessari que mai. "És un error pensar que la política només la fan els polítics. La política la fem tots, per tant, és responsabilitat de tots la transformació de la nostra societat catalana", va afirmar Sabata.

A continuació, en *Jordi Miralles*, Coordinador general d'EUiA i diputat al Parlament, va parlar de la debilitat del compromís, de la militància política i de la politització dels moviments socials, entre d'altres.

Laïcitat: sentit comú front els integrismes

Després d'una breu pausa, es va reprendre la jornada amb una nova conferència sobre Laïcitat: sentit comú front els integrismes. *David Miró*, periodista i delegat a Catalunya del diari Público, com a moderador.

En *Xavier Pedrós*, sociòleg i membre de la fundació Marianao i de la GOAC-HOAC, moviment de cristians compromesos en el món obrer, va reivindicar un repàs de la Santa Creu i una revisió dels acords entre Estat i Vaticà. "Proposo que no hi hagi escoles cristianes sinó cristians a les escoles", va afirmar Pedrós.

Seguidament, en *Pepe Rodríguez*, Doctor en psicologia, professor de periodisme d'investigació a la UAB i escriptor, va parlar de com el laïcisme ha de protegir les religions del món no religiós però també les ha de protegir d'elles mateixes. També va comentar com l'església costa 5.000 milions d'euros l'any, que no es fiscalitzen.

Per últim, *Matthew Tree*, escriptor, va constatar que no es pot parlar o distingir entre creient moderats i creient integristes perquè totes les religions es basen en dogmes arbitraris i, per tant, són extremistes en potència. "Si creus en els dogmes de la teva religió, la teva fe és indiscutible", va expressar Tree.

La postmodernitat, cap a on ens duu?

Durant la tarda vam ser participants de la sessió sobre Postmodernitat que en *Gonçal Mayos*, professor titular de filosofia i coordinador del doctorat Història de la subjectivitat a la UB, i l'*Antoni Domènech*, catedràtic de filosofia moral a la Facultat de Ciències Econòmiques a la UB, van oferir dins el marc de la UPEC 2008.

Després d'una breu explicació de la postmodernitat segons el moderador de la taula, *Ferran Espada*, director del diari El Punt, Domènech va reprendre la paraula fent constància de la dificultat a l'hora de definir aquest terme. Va parlar d'un ús filosòfic de la paraula, un ús ingenu i va dir que, per ell, la postmodernitat ens duu a la belle époque, època emmarcada a finals del segle XIX.

En *Gonçal Mayos*, per la seva part, va començar la seva intervenció parlant de la poca actualitat de la postmodernitat, terme que a la vegada segons ell, comporta un significat pervers: la fi del diàleg, del discurs, de la política, etc. Va expressar la seva idea de la postmodernitat com l'era del buit i de la incultura.

Sessió golfa: l'esquerra a examen amb *Jaume Bosch*

A última hora de la tarda es va posar en marxa per primera vegada la sessió golfa: l'esquerra a examen, on en *Jaume Bosch*, portaveu del grup parlamentari d'ICV-EUiA, va oferir una àmplia conferència sobre la història i els objectius de la seva força política.

Bosch va definir el seu partit com d'esquerres, verd, amb "una defensa ferma pel dret a l'autodeterminació que inclou totes les opcions, entre elles, la independència", i també amb una defensa en l'ampliació de l'estat de benestar.

Després de la seva ponència va arribar el torn de preguntes (prèviament introduïdes a una urna),

que els assistents lliurement van triar fer. Preguntes compromeses i de gran rellevància que preocupen a la ciutadania com: la relació d'ICV-EUiA amb el PSC, el baix resultat de les eleccions generals, la manera com Iniciativa pensa recuperar el vot obrer, com afecta al partit el tema del trasvassament de l'Ebre i l'aposta de les energies renovables a Catalunya, entre d'altres.

Eix nacional: articulació de Catalunya a l'Estat Espanyol

D'on beu el catalanisme avui en dia?

La Facultat de Geografia i Història de la UB va ser escenari una vegada més de la segona jornada de la Universitat Progressista d'Estiu de Catalunya que va tractar l'Articulació nacional de Catalunya a l'Estat Espanyol. En presència del moderador, en aquest cas, en *Luis Juberías*, membre de la fundació Pere Ardiaca i secretari general de la UPEC 08, es va obrir un torn de ponències representat per tres experts en la matèria.

En primer lloc, l'*Andreu Mayayo*, Catedràtic d'història contemporània a la UB, va parlar del catalanisme com "un moviment reformista d'Espanya des de finals del segle XIX" i com un moviment de defensa i promoció de l'autogovern de Catalunya. També va comentar que la resituació del catalanisme depèn de la construcció d'Europa, d'una Espanya ara moderna i dels factors migratoris evidents.

Seguidament en *Joan Marcet*, director de l'Institut de Ciències Polítiques i Socials i professor de dret constitucional a la UAB, va prendre la paraula parlant de l'herència del catalanisme que ve de dos models contraposats com són el d'arrel catòlico-carlina i el federalisme. "Tenim un catalanisme basat en dues orientacions teòriques enfrontades", va assenyalar Marcet.

En *Roger Buch*, polític i professor de la URL, va comentar, entre d'altres, la importància del creixement de les tendències sobiranistes dintre del catalanisme degut a la importància que ha pres el radicalisme democràtic com a perspectiva.

Federalisme, sobirania i límits constitucionals

Després d'una breu pausa, el Federalisme, la sobirania i els límits constitucionals, van entrar en joc, a càrrec de la *Carme Valls*, presidenta de la Fundació Catalunya segle XXI, com a moderadora.

En *Klaus Jürgen Nagel*, professor de ciències polítiques a la UPF, va dir entre altres coses, que el federalisme és d'una banda una teoria política revolucionària que predica que la organització política ha de partir de la lliure determinació de les persones. És a partir del procés constituent nordamericà que es refereix a un joc entre dos nivells: estat federat i estat federal. El catalanisme beu molt d'aquesta tradició europea federalista.

Seguidament, l'*Alfons López Tena*, vocal del Consejo general del poder judicial, president del Cercle d'Estudis Sobiranistes i notari, va explicar la constitució i el fet de què aquesta no contempla cap proposta de sobirania, les sobiranies compartides no venen en lloc a la Constitució. És per això que López Tena va demanar un canvi en la constitució, que tot i ser reformable, porta 30 anys estàtica.

Per acabar amb la sessió del matí, la *Mercè Barceló*, catedràtica de Dret Constitucional a la UAB, va reivindicar una constitució que des de Catalunya es reclama. "El resultat de la Constitució del 1978 no es correspon al model inicial en què tot l'Estat és partícip", va concloure Barceló.

Catalunya i Espanya: ens donem una oportunitat?

Durant la tarda es va desenvolupar a la UPEC 2008 la conferència Catalunya i Espanya: ens donem una oportunitat amb la presència d'en *Ramón Jáuregui*, secretari general del grup parlamentari del PSOE al congrés i d'en *Gaspar Llamazares*, coordinador general d'IU.

Després d'una intervenció breu del periodista *Jordi Vilardell*, en Ramón Jáuregui va obrir el torn de ponències parlant de la decepció estatutària causada per factors com la dificultat per complimentar els traspasos estatutaris i pel desenvolupament invasor de l'Estat, entre d'altres. També va parlar de la globalització i de com aquesta fa que a l'actualitat emergeixin identitats particulars de col·lectius unitaris.

Tot seguit, en Llamazares va agafar la paraula comentant que vivim en un món al revés pel que fa a la nova llei de la llengua castellana. "La llengua majoritària del nostre país vol ser tractada com una llengua minoritària com una estratègia del conservadorisme polític", va dictaminar Llamazares. A més, va dir que el debat polític per excel·lència avui dia és l'estatut, que les esquerres manquen d'un projecte federal concret i que un canvi de finançament seria la clau del federalisme.

Montserrat Tura a la sessió golfa de l'esquerra a examen

Durant la sessió golfa vam comptar amb l'aportació de la *Montserrat Tura*, consellera de justícia de la Generalitat de Catalunya, que va fer un repàs dels reptes de l'esquerra al segle XXI a Catalunya. "L'esquerra està obligada, no només a solucionar els problemes d'avui, sinó també, a imaginar quines són les bases que s'esperen per a un futur", va assenyalar Tura.

A més, va parlat de la igualtat com a principi bàsic de l'esquerra, i en aquest sentit fer una gran aposta pels serveis públics com la manera d'avançar en la igualtat d'oportunitats. També va expressar la necessitat de crear un coneixement econòmic no especulatiu en favor de l'economia productiva i la necessitat d'adaptar els vells principis del socialisme a la nova societat, de la que

segons Tura, sabem molt poc.

Eix econòmic i social: palanques de benestar, aposta de futur

El sindicalisme més enllà de la negociació col·lectiva

La UPEC va cobrir el matí del 10 de juliol el tema del Sindicalisme més enllà de la negociació col·lectiva, en presència del periodista *Antonio Franco* com a moderador. Durant la sessió es van obrir dos torns de ponències representats per les personalitats màximes d'UGT i CCOO a Catalunya.

En primer lloc, en *Joan Coscubiela*, Secretari general de CCOO a Catalunya, va definir el sindicalisme com la defensa de les condicions de treball a les empreses, a través de la negociació col·lectiva. Segons ell, no s'entén el sindicalisme sense negociació col·lectiva d'acords i drets per la gent. És impossible identificar el sindicalisme més enllà de la negociació col·lectiva, perquè són un de sol. "Cal agrupar interessos socials, conquerir drets i impulsar valors", va defensar Coscubiela.

En segon lloc, en *Josep Maria Álvarez*, Secretari general d'UGT a Catalunya, va parlar del sindicalisme del segle XXI posant èmfasi en la "necessitat d'actuar més enllà de la negociació col·lectiva perquè cada dia sorgeixen més factors que determinen la situació final dels treballadors, com és, per exemple el temps, un factor molt més prioritari que abans". També va comentar que sense un canvi de model productiu, no avançarem.

Tots dos van fer referència a la crisi econòmica planetària que estem vivint, a causa de la globalització, i a més, van fer referència a la manca d'anàlisi en quan a la durada d'aquesta. El sindicalisme europeu també s'ha vist afectat per la crisi.

Els reptes de l'educació: encara hi som a temps?

Després d'un descans, es va reprendre la jornada amb l'ítem: Els reptes de l'educació que en *Vicenç*

Molina, de la Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia i professor a la UB, es va encarregar de moderar.

En *Xavier Bonal*, professor de sociologia de la UAB i adjunt al Síndic de Greugues per la defensa dels drets de la infància, va assenyalar la incapacitat de l'esquerra d'articular discursos: "l'esquerra no parla de seguretat, de llibertat i li costa trobar discursos autocrítics", va dir Bonal. Segons ell, per articular un discurs de l'esquerra en temes educatius, cal recuperar la visió de la dreta que defensa que "el dret a l'educació va molt més enllà del dret de l'escolarització".

Seguidament, en *Carles Capdevila*, periodista, autor del llibre *Criatura i companyia* i director del programa *Eduqueu les criatures a Catalunya* Ràdio, va argumentar com els principals problemes de l'educació els generem els mateixos pares sobreprotectors, per una banda, i els periodistes, creadors de valors frívols, per una altra.

Globalització com a coartada del neoliberalisme?

Durant la primera sessió de la tarda es va intentar donar resposta a la pregunta: És la globalització una coartada del neoliberalisme? Amb la periodista *Rosa Alarcón* com a moderadora.

En *Javier Martínez Peinado*, professor d'economia mundial a la UB i president de Món-3, va ser el primer en respondre a la pregunta i ho va fer de manera negativa. "La globalització no és una coartada del neoliberalisme, sinó que és una fase real del capitalisme", va dir Peinado. A més, va explicat els tres aspectes fonamentals del capitalisme globalitzat com són la capitalització de les relacions socials com l'asalarització, de les activitats econòmiques i del sistema internacional.

Seguidament, en *Joan Tugores*, professor de teoria econòmica aplicada a la UB, va agadar el testimoni de ponències contestant positivament a la pregunta que plantejava la taula rodona. Per ell, la globalització suposa un retrocés important en els drets individuals aconseguits al segle XX. Més neoliberalisme o més democràcia és el debat recurrent dels últims 200 anys. També va dir que no ens hem de resignar i cal exigir una agenda d'acció social i política per part de les persones progressistes per aconseguir canvis.

Per finalitzar, en *Carlos Berzosa*, Rector a la Universitat Complutense de Madrid, va desenvolupar la seva ponència contestant de manera positivament y negativa a la pregunta de la taula. Va comentar que no tenim alternativa al capitalisme però que això no vol dir resignar-se. "Hem de continuar lluitant pels drets socials", va concloure Berzosa.

Anna Simó a la sessió golfa l'esquerra a examen

Després d'una pausa, l'*Albert Aixalà*, de la Fundació Rafael Campalans, va conduir la última sessió de l'esquerra a examen a la UPEC d'enguany amb l'*Anna Simó*, Diputada al Parlament de Catalunya per ERC i portaveu del grup Parlamentari d'Esquerra com a protagonista.

Simó va exposar que "no ens trobem en un moment fàcil de l'Europa social i l'esquerra ha de mostrar-se ferma davant les amenaces que arriben". Com a reptes de les esquerres en el futur va assenyalar que els polítics han de ser més participants de la presa de decisions en la capacitat de comunicar, que les esquerres tenen la obligació des del sentit crític acusat de repensar el nostre llenguatge i la nostra manera de pensar el món, que els serveis públics s'han de posar a disposició de les rendes mitjanes i que les esquerres parlen molt de gestió però parlen molt poc de política, i això ha de canviar.

Eix sobre els mitjans de comunicació: filtres ideològics del 4rt poder

Els mitjans de comunicació públics a debat

El matí de 11 d'ejuliol es va desenvolupar a la Facultat de Geografia i Història de la UB l'última jornada de la UPEC 2008: L'Eix de mitjans de comunicació: filtres ideològics del 4rt poder. Després d'una breu intervenció de la moderadora, *Pilar Antillach*, periodista de TV3 i Vicepresidenta del Col·legi de periodistes, es va donar pas a la primera sessió: Els mitjans de comunicació públics a debat.

En *Jaume Reixach*, editor d'El Triangle i director d'eldebat.cat, va iniciar el torn d'intervencions fent un repàs de la situació al món. "Com a persona d'esquerres crec que ens hem de plantejar el futur que tenim al davant i hem de passar ràpidament a l'acció. Amb 6.700 milions de persones en perill al món, els mitjans han de tenir un paper predominant en proclamar una consciència de pau que vagi en favor de la majoria dels interessos de la humanitat", va constatar Reixach. També va acusar els mitjans de deixar-se als interessos privats, als interessos capitalistes.

Seguidament en *Joan Ferran*, Diputat al Parlament de Catalunya pel PSC, va explicar el canvi de llei de la corporació catalana de mitjans audiovisuals. Va parlar de fer una feina de normalització cultural i lingüística, de defensar els valors democràtics i els drets humans i de crear una informació veraç i plural.

A continuació a l'*Enric Marín*, professor de periodisme a la UAB, va començar la seva intervenció definint-se com una persona d'esquerres i més sobiranista que no pas nacionalista. Va expressar la seva idea de la cultura com quelcom que és creativitat, identitat i modernament una gran indústria. "Hi ha una relació directa entre la qualitat dels mitjans públics i la qualitat de la democràcia", va dictaminar Marín.

Els valors de l'esquerra als mitjans de comunicació

El polític *Oriol Illa*, es va encarregar de conduir com a moderador el tema: Els valors de l'esquerra als mitjans de comunicació.

En primer lloc, en *José Antonio Donaire*, doctor en geografia i Diputat al Parlament de Catalunya pel PSC, va encetar la seva conferència parlant de l'esloganització de valors: la reducció del significat de la idea política. També va fer referència a altres valors com el personalisme, la superficialitat dels mitjans al explicar el què en comptes d'explicar el perquè, la dissolució del codi polític i la efimeralitat i la reiteració per la quantitat de notícies, entre d'altres.

A continuació l'*Antonio Gutiérrez-Rubí*, assessor de comunicació i autor del llibre *Políticas*, va enumerar per ordre els valors bàsics de la ciutadania catalana: universalisme, benevolència i seguretat els primers, i poder l'últim en l'escala de valors. Va dir que el 60% de la població no s'imagina la vida sense internet i que els joves desconfien dels mitjans tradicionals i prefereixen mitjans alternatius a la xarxa. A més, va preveure que en 10 anys tot el nostre consum de mitjans de comunicació es farà per internet. "Si la política no va al ritme de les noves tecnologies, em preocupa una clivella institucional", va declarar Gutiérrez-Rubí.

Per últim, la periodista *Milagro Pérez Oliva*, recuperant el tema de la velocitat en els mitjans de comunicació de Gutiérrez-Rubi, va parlar d'una possible campanya per part dels polítics pel dret a la lentitud que als Estats Units ja s'ha encetat i s'anomena: *slow thinking*. També va comentar que hi ha una confusió deliberada de valors, que els mitjans actuen com a sistema i que el "gran problema de la societat mediàtica que actua en xarxa, es que s'ha convertit en l'escenari de la realitat".

El paper de l'intel·lectual compromès: entrevista-documental a en Noam Chomsky

L'aula magna va ser escenari de l'última sessió de la UPEC 2008, que va començar amb la projecció en primícia de l'entrevista mantinguda entre *Vicenç Navarro* i *Noam Chomsky* el passat 13 de maig a l'Institut Tecnològic de Massachusetts (MIT), on Chomsky és professor emèrit de Lingüística.

Noam chomsky parla a l'entrevista que ens va oferir, de la diferència entre la llibertat d'expressió i de la democràcia en el sentit de què allò dit no arriba als altres. Això es deu a l'enorme control sobre els mitjans de comunicació, manipulats per grans grups econòmics. També va comentat el cas Obama i com als Estats Units està desapareixent la política per donar pas a missatges mediàtics centrats en personalitats.

Amb tot, Chosmky es mostra optimista amb els Estats Units perquè creu que la classes treballadora, que durant un temps havia desaparegut del discurs polític, ha tornat a ser clau.

Cloenda de l'edició UPEC 2008

Després de la projecció de l'esperada entrevista, en *Josep Fontana*, historiador i professor a la UPF, va delitar-nos amb una conferència sobre El futur des de la perspectiva de l'esquerra a Catalunya. Va dir que la situació actual no resulta encoratjadora, però també que les esquerres hem de fer una nació que no és i no ha estat mai. "Hem de crear una terra on valgui la pena quedar-se a viure. Les nostres esquerres han de ser capaces de mostrar una sensibilitat als nouvinguts que la dreta mai ha estat capaç de sentir", va proclamar Fontana. Va acabar la seva conferència citant un vers admirable de Martí i Pol que diu: Tot està per fer i tot és possible

A continuació es varen entregar els premis UPEC 2008 a persones compromeses amb les esquerres com la *Victòria Sau*, feminista i psicòloga catalana, i en *Josep Croanyes* (Comissió per la dignitat), per la seva lluita i dedicació amb les esquerres catalanes.

Per últim, en *Jordi Serrano*, Rector de la UPEC, va donar per concloure les jornades d'enguany amb unes paraules d'agraïment per la feina feta i l'alt nivell assolit.